

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Бекітемін

Оқу-ісі жөніндегі орынбасары *А.А.* Аманжолбаева А.Ж.

Білім беру ұйымы М.Жұмабаев атындағы жалпы білім беретін орта мектебі

Сыныбы МАД «В»

Сынып жетекшісі Бекмырза Ж.Н.

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі 11 – 15 қыркүйек, 2023-2024 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы, отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату				
	<p>Фотосуреттер қарастыру: «Көліктер» Міндеті: Фотосуреттегі көліктердің түрлерімен таныстырып, олар қоршаған ортамен байланысты екенін түсіндіру.</p>	<p>Д/ойын: «Кері айт» Міндеті: мағыналары қарама-қарсы сөздерді қолдана білу дағдыларын бекіту. Сөздік қорын молайту, тілін дамыту. Көліктер туралы суреттерді қарастыру, ерекшеліктеріне назар бөлу.</p>	<p>«Жолаушылар» Міндеті: Балалардың көңілдерін көтеріп саяхатқа шығару. Саяхатқа баратын көлік түрлерімен таныстыру. Жолға шыққанда балаларға жол жүру ережесін түсіндіру.</p>	<p>Үстел- үсті ойын: «Паздарды құрастырамыз» Міндеті: конструктормен, селптеу таяқшалармен өз еркімен құрастыру. Логикалық ойлау қабілетін дамыту. Көліктер жайлы әңгімелесу.</p>	<p>Д/ойын: «Көліктерді ата» Міндеті: балаларды арнайы көліктермен таныстырып, қоршаған ортаға, адамдарға немен керек екенін түсіндіру.</p>
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	<p>Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру</p>	<p>Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.</p>	<p>Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол калпында сөзсіз қабылдап жақсы көретінін білді сөздеріңіз.</p>	<p>Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.</p>	<p>Ата –аналармен әңгіме: «Дұрыс тамақтануға баулу»</p>
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Үстел үсті, саусақ және т.б. ойындар. Табиғат бұрышындағы гүлдерге су құю.</p>	<p>Үстел үсті ойыны – пазл: «Үйшік құрастыр» Балалармен балабақша туралы әңгімелесу.</p>	<p>Фотосуреттер қарастыру «Сүйікті ойыншықтарым». Фотосуретте бейнеленген балабақшадағы қызметкерлерді атау.</p>	<p>Саусақ ойыны «Мысық, атең және түлкі».</p>	<p>Құрылыс ойындары «Қуыршақтарға үй құрастырамыз».</p>
Таңертеңгі жаттығу	Көңілді жаттығулар кешені № 2				

<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық</p>	<p>Мнемостемамен «Көліктер» К. Бисекееваның тақпағын жаттау. Көліктер бар сан түрлі, Суда, жерде, көкте де. Дөңгелекті машина, Қажет бізге көліктер Ұшак, пойыз, кеме де.</p>	<p>«Көңілдімін» Тоқтамай ауылдаймын зырн-зырн, Көліктің ауылдаймын дырн-дырн. Жүремің айналамын бырн-бырн, Әрқашан көңілдімін сырн-сырн</p>	<p>«Зу-зу етіп көшеде» Зу-зу етіп көшеде, Күн-түн тыным таппайды. Төрт дөңгелек дөңгелер, Төрт аяқпен шаппайды.</p>	<p>«Көлік жүйрік шықты алға» Түрі, түсі, атауын, Оңай емес жаттауға. Қазіргінің тұлпары, Көлің жүйрік шықты алға.</p>	<p>«Бип-бип-бип дейді» Бип-бип-бип дейді Жол шетіне шық дейді Күшікті басуға болмайды машина, Бип-бип-бип дейді Жол шетінен күт дейді Көшеде асығып жүруге болмайды машина Бип-бип-бип дейді.</p>
<p>1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</p>					
<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: - Жалпылама сөздерді дидактикалық ойын барысында түсіндіріп, үйрету.</p> <p>Үнтәспадан Б. Самединееваның орындауында «Достар, достар» әні тыңдатылады Педагог балаларға «Адал дос» деген әңгіме оқып береді Міне, балалар, мақал-мәтелдердің өзінде досқа деген сенім жайлы айтылған. Достыққа адал адам, сертіне де адал болады.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Бір сөзбен ата».</p> <p>Ойын шарты: педагог қолындағы допты лақтырып көп сөз айтады, допты қағып алған бала сол сөздердің жалпылама, баламасын айтады. Мысалы: әке, ана, аға, тәте – отбасы. Кесе, шәйнек, шанышқы, қасық – ... Қасқыр, түлкі, жолбарыс – ... Қызыл, сары, жасыл, көк –</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: «Біз күшті және ержүрекпіз» Мақсаты: таяқты дұрыс ұстау керектігін, допты саусақтарымен күшке салмай төменнен жоғарыға қарай қалай итеру керектігін, кегельдердің оң және сол жағынан қалай айналып өту керектігін үйрету</p> <p>Тепе-теңдікке арналған талсырманы орындайды: гимнастикалық орындау үстінде доп ұстап жүру: Нұсқау: тізені жоғары көтеріп, іші толтырылған доптарды аттап өту. Екі тізбекке тұрады. Бастарын түсірмей, дене бітімдерін түзу ұстап жүрсіді.</p> <p>Орынықтан түсерде, алдымен жерді аяғының ұшымен басып, соған соң бүкіл табанын жерге қояды.</p> <p>Қауіпсіздік техникасы қажет кезде көмек беру, толтырылған доптарды балалардан бір адым қарақалықтыққа қою.</p> <p>Қиын-қозғалыс ойыны: «Тым-тырақай» (3 рет). Ойыншылар бір-бірінің қолдарынан ұстап, шеңбер бойында тұрады. Ортада ұстаушы-жүргізуші тұрады. Балалар</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: -А дыбысы қандай сөздерде болатынын суреттер көрсету арқылы түсіндіру, А дыбысын хормен айтылу</p> <p>-Балалар өткен тақырыпты естеріне түсіндіріңдерші? – Не жайлы айтты? Педагог: Дыбыс айтылуына қарай әртүрлі болып естіледі. Дидактикалық ойын: «Ненің дыбысы?» Ойын шарты: Педагог үнтәспадан әртүрлі көлік түрлерінің табиғат құбылыстарының, жан-жануар, жәндіктердің дыбыстарын естіртеді. Балалар ненің дыбысы екенін табу керек</p> <p>Дидактикалық ойын: «Сөз айт, тез айт» Ойын шарты: доппен орындалады. Балалар бір-біріне доп лақтырып, «А»</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: дауысы дыбыстар жуан, жіңішке болатынын айтып түсіндіру</p> <p>«Кім көп біледі?» ойынын ойнату. Ойлаған сөздеріңді бұныға бөлейік. – Әр бұныға бір дауысты дыбыс болады. Дауысты дыбыстарды қызыл түспен, ал дауыссыз дыбыстарды көк түспен белгілейміз (балаларға көрсету) Дидактикалық ойын: «Күн мен түнді» ажырат. Ойын шарты: Педагог қай сөзде «Т» дыбыс бар Күнліз аспанда не бар болатынын, түнде аспанда не бар болатынын түсіндіреді. Сурет кюмаларымен ажыратып көрсетеді</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: - Ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға үйрету</p> <p>Ертегі қалай аталады? Ертегіде қандай кейіпкерлер кездесті? Шаруаға не келді? Аю шаруаны қалай қорқытты? Олар неге келісті? Шаруа не екті? Аюға қай жағын берді? Келесі жылы шаруа не екті? Аю нені білмеді? Ертегі желісі бойынша іс-әрекетті қиялмен қайталау. Шаруа бірінші не екті? Қалай екті? (Қиялмен көрсетеді) - Аю қалай келді? (Қиялмен көрсетеді) - Келесі жылы шаруа не екті? Бидайы қалай өсті? (Қиялмен көрсетеді) Шаруа қызылшаны қалай жинады? (Қиялмен көрсетеді) Ертегідегі шаруа, соқа, орман маңы сөздерінің</p>

		төмендегі сөздерді айтып, тиісінше бір-бірімен жүреді: «Ал, көнекі, болшыр, Бір, екі, үш – деп санаңдар. Бір, екі, үш – деп таныңдар!» Осыдан кейін қай ішіне тым- тырықай қосыңды. Үстеліңді балаларды құлып, ұстауға тырысаңды	дыбыстың бастапқы сөздері айтыла		математикалық тәжірибе
--	--	--	-------------------------------------	--	------------------------

Дидактикалық ойын: «Даусынан таны»
Шарты: Балалар қолік түрлерін дауысынан қарай ажыратып, аттарын атап картоншаларын орнына апарып салады.
Дыбыстық жаттығу
 Дан-дан-дан-манадан,
 Дан-дан-дан-шанадан,
 Ем-ем-ем – мінгізем,
 Ем-ем-ем – жүргізем.

Үйде
ЖЕЛ БЕЛГІЛЕР

Солға 4 таңба белгілер:
Ескертуші белгілер (ақпалы жүйе жүйелі ақпарат береді)

Тыйым салушы белгілер (балаларды қорғайтын белгілерді жүргізушілерге салына)

Сілтеуші белгілер (баланы қажетсіз ақпаратқа қолдануға негізделген)

Ойын: «Қандай белгі екенін таны?»
Мақсаты: Жол белгілерін ажырата білуге, балалардың жолда жүру ережелері жайында білімдерін бекіту; күнделікті өмірде алған білімін өз бетінше қолдана алуға тәрбиелеу.
Қолданылатын көрсеткіштері: Сағандыру, тыйым салу, көрсеткіш және қызмет көрсету жол белгілері жетілдірілген текшелер.
Ойын шарты:
1-ші нұсқа. Жетекші текшелер жатқан үстелге кезекпен шықарады. Бала текшені алып, белгіні атап, сондай сияқты белгілері бар балаларға барады.
2-ші нұсқа. Жүргізуші белгі көрсетеді. Балалар осы белгіні өздерінің текшелерінде табады, көрсетеді және оның не білдіретінін айтады.
3-нұсқа. Ойыншыларға текшелер таратады. Балалар оны мұқият зерттейді. Өзі қарай әр бала өзінің белгісі туралы атын атамай айтып береді, қалғандары оны шешу керек.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Қоршаған ортамен танысу Міндеті: - Мамандық түрлері, олардың атқаратын қызметі, қоғамға келтіретін пайдасы туралы білімдерін толықтыру, жетілдіру «Қандай мамандық несі?» ойыны. Балалар бұл сөздерді қандай мамандық несі айтуға мүмкін екенін анықтайды Сіздің кәсіпшіңізді қысқа көне керек пе?... (шаштараз) Балалар, кітаптың бетін ашыңдар... (мұғалім) Рудьді оңға бұрайын... (жүргізуші)</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. Шыдамдылыққа тәрбиелеу Анымызға себеттегі заттарды топтарға бөлуге көмектесейік. Барлығымыз бірге орындаймыз. Сендер қандай нұсқаларды ұсынасыңдар? Балаларға жиындарды кіші топтарға бөлуге көмектеседі: қогөністер,</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - бір және «көп» («бірнеше») терминдерін енгізу; 1 және 2 сандарын санау Сиқырлы паровозбен саяхат жасауды ұсынады. («Паровоз және вагондар» кестесі). Суретте неше паровоз бар? (Біреу). Вагондарға ондағы терезе санына сәйкес әртүрлі ертегілердің кейіпкерлері отырғызылады (педагогтің қалауы бойынша іріктеледі). Педагог тақтаға бір паровоз бен бірнеше вагонды (3-тен</p>	<p>Қоршаған ортамен танысу Міндеті: - Балалардың наның дастарқанға келу жолы туралы түсініктерін жетілдіру. Нанға, оны өсіріп, пісіретін адамдардың еңбегіне құрметпен қарауға үйрету «Тұқым» ойыны: педагог музыка қосады, балаларға өздерін</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: - заттарды санап алуға; сандардың айтылу реттілігін үйрету. Заттардың қасиетін, белгісін айқындау және оларды топтастыруды үйрету Екі-екіден көрсетілген заттарды іздейік. Сендерде неше қол, аяқ, көз және құлақ бар? «Екі» сөзінің «жүп» дегенді білдіретінімен таныстырамыз. Қолғаптар жұбы, шұлықтар жұбы.</p>
--	--	---	---	---

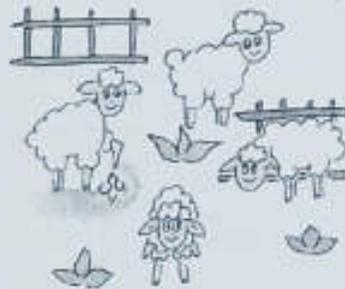
<p>Сурет салуға қыпқаламдар дайындадым... (суретші) Сізге емделу үшін дәрілер жазып берейін... (дәрігер) Қанша килограмм кәмпіт өлшейін?... (сатушы) Сізге қандай көйлек тігу керек?... (тігінші) Балалар, сендер үлкен болып өскенде әрқайсысың бір мамандықты таңдайсыңдар. Сендер өздеріңнің болашақтағыңды қалай қиялдайсыңдар? Сенің қиялыңдағы болашақ мамандық қандай болуы мүмкін? Балалар өздеріңнің кім болғысы келетіндігі туралы әңгімелеп, қиялыңдағы әлемде ол таңдаған мамандықтың қалай өзгеретіндігі туралы ойларын ортаға салады.</p>	<p>жемістер, тәттілер, қарбыз. Бізге қанша жеміс бар? Олардың көп немесе бірнеше екенін айта аламыз ба? Қанша көгөніс (тәттілер) бар? Топтық жұмыс жүргізу Көгөністерге, жемістерге, тәттілерге болуді ұсынады. Заттар тобын бір сөзбен атайды Саны бойынша салыстырады: жемістер көп, ал қарбыз біреу. Көгөністер көп, ал қарбыз біреу Ұсақ қол моторикасына арналған сергіту сәті 1.«Қоян» – бала жұдырығын түйеді. Одан кейін сұх саусағы мен ортанғы саусағын шошайтады. «Қоян» құлақтарын созып тұр. 2.«Сақина» – бала жұдырығын түйеді. Одан кейін бас бармағы мен сұх саусағын түзетіп, бір-бірімен түйістіреді. 3.«Саусақтардың амандасуы» – саусақтарын түзу ұстап, алақандарын бір-біріне қарама- қарсы ұстайды</p>	<p>5-ке дейін) бекітеді. Ойынға қосылады. Әрбір вагонда 2 кейіпкерден болуы мүмкін екенін айқындайды. Оларды іріктеп отырғызады Паровозға неше вагон тіркедік? Әрқайсысын көрсете отырып, балалармен бірге дауыстап санайды. Одан кейін ұсынады: Терезелерді санаймыз: бір, екі. Келесі вагонда: бір, екі және т.с.с. Вагондардың әрқайсысында 2 терезе немесе терезелер жұбы бар</p>	<p>жерге себілген кішкентай тұқым ретінде сезінуді ұсынады. Кішкентай тұқым қараңғы, ызғар, жұмсақ жерде жатыр. Күн бойын жылытқандай болды, жаңбыр жауды. Содан соң тұқым ісініп, жарылды. Ішінен құлақтанып кішкентай өскін шықты (балалар қолдарын жоғары көтереді). Сабақ жерді жарып шығып, күнге қарай талпынып өсе бастады(балалар орындарынан тұрады). Жел ары-бері шайқады. Сонда да өсе берді. Біраз уақыт өтіп, ол сабаққа айналды. Қара бидай тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Қара бидай сабағы) Бидай тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Бидай сабағы) Сұлы тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Сұлы.) Сабақтың өсіп, дамуына не қажет? (Күн, жаңбыр және адам қолдары.)</p>	<p>Бір-бірімен көрсетілген заттарды атаңдар Не туралы бір деп айтуға болады? Не туралы екі (немесе жұп) деп айтуға болады? Д/ ойын «Жұбын тап»</p>
---	---	---	--	---

«Тағы кім?» ойынан
ойнауға
шақырады. Тіпекті әрі
қарай жалғастырады:
наубайшы нан пісіреді,
тағы кім пісіреді? (Ана,
әже, әпке).

Үзіліс

Сюжетті - ролді ойын:
«Кім үздік жүргінші?»
Мақсаты: Жол жүру
ережесі бойынша
балалардың білімдерін
бекіту. (бағдаршамның
берген белгісі, жүргінші
жол) белсенділігін,
назарын тәрбиелеу.
Көрнекіліктер: 1,2,3,4,5,6
сандармен текшелер және
2 фишка. Ойын алаңы.
Ойын барысы:
Бірінші жүргінші №1
үйден, екінші №2 үйден
шығады. Текшелерді
өздерінің сандары
шылқанша лақтыра береді,
және қайтадан лақтырады.
Сонымен бір түрлі-түсті
суреттерге мұқият қарау
керек. Бірінші суретте
бағдаршамның қызыл
шамы жанып тұр. Демек,
жүргінші бағдаршамнан
тұрған дөңгелекке секіре
алмайды. Ол орында тұра
береді. Екінші суретте
көлік. Жолды кесіп өтуге
болмайды, орында тұру
керек. Үшінші суретте
бағдаршамның жасыл
шамы жанып тұр. Текшені
текшенің санына

Саусақ ойындары
Ойын: « Қозылар»
Мақсаты: саусақтардың
көмегі арқылы қандай да бір
ұйқастырылған тарихты,
тақпақтарды, ертегілерді
сахналау, қолмен орындау.
Тіл дамыту жаттығуы
Мына қозы күні бойы
құйрығын бұлғандатты,
Ал мына қозы арқасын
қоршауға сүйкеді,
Мә-мә-мә-мә-мә-мә-мә,
Қозыларды мен жақсы көрем,
Мына қозы аяқтарымен жерді
қопарды,
Қопарды да өзі сурет салды,
Мә -мә -мә -мә -мә -мә -мә,
Қозыларды мен жақсы көрем,
Мына қозы ортаға тұрам деп,
Бүкіл ағаларын итеріп
тастады.

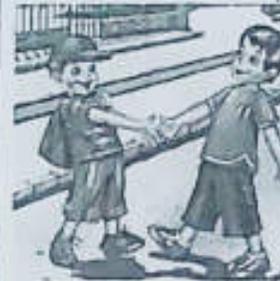
Саусақ ойыны: « Құрттар»
Мақсаты: Ұсақ моториканың қимылдары мен қолдың
ікемділігі бас миының құрылымының даму деңгейін
көрсетеді.
Тіл дамыту жаттығуы
1,2,3,4,5
Құрттар серуенге жүрді,
Бір уақытта қарға алдарынан шықты,
Басын шайқап иіле,
-Менің түскі асым- деп,
Еңгі қараса құрттар жоқ.

Психологиялық ойын:
Ойын: « Сәлемдесу»
жаттығуы.
Мақсаты: Бір-бірімен
кездескенде амандасу
мәдениетіне тәрбиелеу,
жылдамдыққа баулу.
Ойын шарты: Қазір
біз сендермен ойын
ойнаймыз, қимылды
тез жасауларың керек.
«Бастаймыз» деген
белгі берілгенде, мен
қалай амандасу керек
екенін айтамын, сонда
сендер бір-бірлеріңмен
тез-тез
амандасасыңдар. Өр
адаммен әртүрлі
амандасасыңдар.
Сонымен, көзбен...
қолмен... иықпен...
құлақпен... тіземен...
некпен... өкшесен...
арқамен.

Аз қимылды ойын:
Ойын: «Кеме»
Мақсаты: Адамдардың әр
түрлі мамандықтары туралы
балалардың білімдерін
жетілдіру, ойынға деген
қызығушылықтарын арттыру.
Қажетті атрибуттар: ағаштан
жасалынған кеменің макеті,
руль, капитанның қалпағы,
балықтар.
Ойын шарты: Балалар өз
қалаулары бойынша капитан
мен кеме жүргізушіні
тағайындайды, содан кейін
әрқайсысы өз орындарына
отырады.
Капитан өзінің жүргізушісіне
оңға бұр, солға бұр, тура жүр,
деп басқарып отырады.
Кемемен серуенге шыққанда
теңізшілердің еңбегі,
балықтардың түрлері жайында
мағлұмат беріледі. Саяхат
көңілді болу үшін ән айтады.
Бұл ойын балаларды
ұйымдасқан түрде ойнай білуге
баулиды.

байланысты дөңгелектерге жылжытуға болады. Төртінші суретте мотоциклшы. Оны тоқтап, откізу керек. Алтыншы суретте бағдаршамның сары шамы жапыр тұр. Жүргінші сол суреттің бойында тоқтай алады. Жетінші суретте реттеуші онымен қауіпсіз, бірден әженің үйіне баруға болады. Кім жол ережесін бұзбай әжесіне келсе сол жеңіске жетеді.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - балалардың шығармашылық қабілетін дамыту, заттың пішіндері туралы білімдерін жетілдіру, тостаған туралы білімдерін бекіту -тостағанды мүсіндеу әдіс-тәсілдерін үйрету -- ұсақ қол қымылдарын дамыта отырып, қиық, жапсыру дағдыларын қалыптастыру - қағаздан құрастыруға үйретуде түрлі бағытта: тегістел бүктеу, иаршы қағазды бүктеу біліктерін қалыптастыру -Балалар, менің қолымдағы ыдысты қалай атайды?</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: -мамандық иелерін құрметтеуге баулу Дидактикалық ойын: «Тыңда, көрсет, қайтала». Балаларға мектеп қызметкерлерінің суретін көрсету. – Бұл кім? – Бұл – тәрбиеші. – Аты кім? -Айман Төлеутайқызы. \ – Дұрыс Осылайша мектепте жұмыс істейтін музыка жетекшісі, жаттықтырушы және</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: - Суретке қарап әңгіме құрауды үйрету, баланың сөздік қорын байыту. Бала бойындағы досына деген сенімділігін дамыту -Балалар, «Дос» деген сөз жай айтыла салмаған сөз екен. Дос болудың да үлкен жауапкершілігі бар екенін түсінулерін қажет. Досына адал болсаң, досың саған да адал болады. -Досына қандай сыйлық бересің суретін сал</p>	<p>Көркем әдебиет Тақырыбы: Міндеті: - Ертегіні мазмұндауға балалардың қабілеттілігін қалыптастыру. Ауыз әдебиеті шығармалары негізінде орыс халқының тұрмыстыршілігі арқылы еңбекке баулу Балпаң-балпаң басады, Қыр-жотадан асады. Паналайды үңгірлі, Іздемейді тасаны. Ол не? (Аю) Балалар, бүгін «Шаруа мен аю» орыс халық ертегісімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі –</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: -мектепке не үшін баратынын әңгімелеп айтып беру Сөздік ойын: «Жалғасын тап». Суреттерді көрсетеді, суретке байланысты заттың атын атайды, сол сөзге сөзді байланыстырып жалғал, сөйлем құрайды. Мектеп ... (әдемі, жарық, таза). Тәнертен жаттығу ... (жасаймыз). Музыка залында ... (ән айтамыз, би билейміз). Серуенге шығып ... (ойнаймыз, демаламыз).</p>
--	--	---	---	---	---

	<p>Менің қолымдағы тостағанның қандай ерекшелігі бар? Сендердің үйлеріңде осындай тостағандар бар ма? Сурет салу кезінде заттың фонына көңіл бөлу керек, себебі заттағы ою-өрнектің реңкі әртүрлі болуы мүмкін. Бүгін біз тостағанды салып, әшекейлеуді үйренеміз. Қағазға бір түсті акварель боюымен тостағанның суретін саламыз -Салу тәсілдерін көрсету</p>	<p>аспаздың аты-жөндері айтады.</p>		<p>ертегі ескінін түсіндіру. Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. Қызылша жердің астында жатады, жапырақтары жердің бетіне шығады. Ал бидайдың дәні масақта болады. Сабағын жемейді. Бидайдан нан түрлері дайындалады. Сөздік жұмыс: <i>Шаруа</i> – жерді баптап, күтіп, егін өсіретін еңбеккер адам. <i>Соға</i> – жер қазатын құрал. <i>Орман маңы</i> – орманға жақын жер.</p>	
--	--	-------------------------------------	--	--	--

Үзіліс

<p>Сюжетті-рөлді ойын: «Теңізшілер. Балықшылар. Теңіз астындағы қайық» Мақсаты: Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық бірлестікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, өзіне рөл алып, ойын аяғына дейін рөлге сәйкес әрекет ету біліктерін қалыптастыру. Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. Жағдаят: Кеме, теңіз астындағы қайықтың құрылысы. Жүзуге дайындық, маршрутты таңдау, жүзу, рөлдік әрекеттерді орындау, кемені жөндеу, сүнгіуірлердің жұмысы. Байрақты көтеру. Портқа</p>	<p>Қимылды ойын: «Машинамен саяхат» Мақсаты: Далада жүру ережелері және жол белгілері бойынша балалардың білімдерін бекіту. Көрнекіліктері: Ойын аланы, фишалар. Ойын барысы: Балалар ойын алаңында ойнауда бастап кетті. Жол белгілерінің қасында өтіп бара жатып, тоқтап, ор белгі туралы айтып береді. Кім теңізге бірінші жетеді, сол жеңімпаз.</p>	<p>Сюжетті-рөлді ойын: «Үшқымштар» Мақсаты: Ойында қоршаған ақиқат өмірдің оқиғаларын көрсету біліктерін қалыптастыру. Балалар арасында бірлесіп ойнау дағдыларын, рөлдерді бөлу туралы кеңісу біліктерін тәрбиелеу. Сюжетті-рөлдік ойында жаңа мазмұнмен, жаңа эпизодтармен байыту арқылы жалғастыруға үйрету. Сөздік қорын дамыту, сөз сөйлеу қабілетін байыту. Жағдаят: Үшар аламында ұшақты тексеру. Ұшақ ұшуда Санитарлы ұшақ боранда ұшуда. Мұшартағы балықтарды құтқару. Ұшақ далада жұмыс істеуде. Тәрбиешінің іс-әректі: Диспетчер рөліндегі жерден бақылауды жүргізеді. Ұшақ жағдайларына байланысты бағыт беріп, SOS-лабылы арқылы аэродромдағы жұмысшылардың іс-әрекетін басшылыққа алады. Балалардың іс-әрекетті: Техник ұшақтың моторы тексереді, ұшақтың ұшуға дайындығы жөнінде хабарлайды. Жүргізуші жанармай, тыңайтқыш, азық-түліктер әкеледі. Экипаж командирі экипаж мүшелерінің іс-әрекетін бақылап басқарады. Штурман навигациялық</p>	<p>Қимылды ойын: «Автобус жүргізуші» Ойын мақсаты: Балаларды жүргізуші мамандығымен таныстырып, оның пайдасы мен қажеттілігін айқындау, еңбекті сүюге баулу, қоршаған ортаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру. Қажетті атрибуттар: руль, абонементтер, орындықтар, микрофон. Ойын шарты: Бір баланы автобус жүргізуші, екіншісін тексеруші етіп тағайындайды. Қалған балалар жүргіншілер. Егер ойын бөлмеде өткізілсе, орындықтар екі қатар етіп қойылады. Борменен еденге</p>	<p>Релаксациялық жағтығу: «Теңізге саяхат» Бұл медитативтік техника денелегі қысымды түсіруге бағытталған, музыкамен орындалады. Жүргізуші: Жайланып отырыңыз, көзіңізді жұмыңыз. Терең демалыңыз, дененіңізді бос ұстанып, дененіңізді ауырлап бара жатқандай және оны теңіз толқынының лебі ұрып жатқандай сезініңіз. Өзіңізді жартастың үстінде тұрмын деп есептеңіз және алысқа көз жіберіңіз. Сіздің алдыңызда көгілдір теңіз, ашық аспан және күн. Теңіз барқалыпты дем алып, асау толқандары жағаға соғылып, қайтадан кейін қайтуда. Теңіз толқындарының шуын естіп, толқындарға қызыға қарап, жағалаудағы теңіздің тұзды ауасын жұтып тұрыңыз. Өз бойыңыздағы асқан</p>
--	---	--	--	---

қайту. Майшабақ табу, аулау, керме ау бұзылды, балық кетіп бара жатыр, кеме тесілді. Жаңа зәкір түсіп, суға батады, теңіздегі орт, көмек келе жағыр.

Ойын шарты: Кеме жасаушылар кеме құрады, матростар мачтаның үстінде, карантыға үніліп қарайды, алдыға қарайтын матрос көпірдің үстінде тұр, руль басқаратын алам сейнерді жүргізеді, қайықшы керме ауды дұрыс лақтырғандығын қадағалайды. Боцман матростарға команда береді, олардың жұмыс атқарғанын қадағалайды. Сүңгуірлер теңіз түбін қарайды, зәкірді іздейді, краншылар кемеге жүк тиеді. Механик көмірдің өртенгенін хабарлайды. Дәрігер жүзу кезінде ауырып қалған жолаушыларды емдейді. Балықшылар: торды айналдырады, теңізге тастайды, балық ұстайды, түрі мен сорты бойынша жәшіктерге салады. Механик машиналардың жұмысын тексереді, Жолаушылар билеттерді сатып алып, кемеге отырады, қоғамдық көліктегі жүріс-тұрыстың ережелерін сақтайды; Аспазшы жолаушыларға ас дайындайды.

жағдайды қарайды катамен жұмыс істейді. Радист балықшылар диқаншылармен рация арқылы байланысып ауа райын сұрайды. Ұшқыш ұшақты басқарады, жерге тыңайтқыш сеуіп, балықшыларға тамақ лақтырып, дәрігер әкеледі. Бортжолсерігі жолаушыларды ұшаққа кіргізіп орындарына жайғастырып, белбеулерді ілкітіруді, кофе, газет пен журналдар, кітаптар оқуға ұсынып әкеледі. Ұшқыштарға түскі ас дайындайды. Дәрігер наукас жолаушыны карап, оған көмек көрсетеді. Балықшылар балық аулап, оларды ашық көлге алып кетеді, ұшақты байқап, оларға байрақты көтеріп белгі береді. Жолаушы билет сатып алады, аялдамала шығып, ұшатын кезде ереже тәртібін сақтайды.

алдыңғы, артқы есік белгісін, яғни екі параллель сызығын сызады. Аялдамала тосып тұрған жүргіншілер артқы есіктен кіріп, біртіндеп қолдарындағы абонементтерін компостерге тесіп орындарына отырады. Жүргізуші роліндегі бала «ал кеттік» деп, аузымен мотордың дүрілін салып жүргізеді. Біраз жүрген соң, келесі аялдамаларды «дүкен, дәріхана, парю» деп микрофонмен хабарлағанда, әр аялдамала 4-5 баладан түсіп отырады. Тексеруші ролін алғашқы кезде тәрбиеші өзі атқарады. Балалар автобустан түскенде қолдарындағы абонементтерін жинап алады. Автобустан түскен балалар «дүкен», т.б. орындарға кіріп, оны-мұны сатып алып, тағы да аялдамала келіп тосала. Ойынды осылайша қайта жалғастыруға болады.

ауыртпалықтан бір сәтке болса да арылғандайсыз. Сіздің рухыңыз жайлылық сезіміне толы. Сіз төменге түсіп, аяғыңызды шештіңіз, жалаң аяқ құмның қызуы мен жұмсақтығын сезіне отырып жүгірудесіз. Міне сіз судың жапына келдіңіз, толқындар сіздің аяғыңызды жуып жатыр, су жып-жылы әрі жұп-жұмсақ. Сіз қолдарыңызды бос тастап, басыңызды шалқайттыңыз. Күн сәулесі мен жеңіл самал жел сіздің бетіңізді өбуде, теңіз толқындарының тамшылары сіздің дененіңізді баурап алғандай. Ерніңізде теңіздің тұзды суының кермек дәмі және бақыт күлкісі. Сіз өзіңізді кішкентай бала сияқты сезініп, жүгіргіңіз, секіргіңіз, су шашып ойнағыңыз, күлгіңіз келеді. Өзіңізге осы бірнеше минут ішінде не істегіңіз келсе, соны істеуге рұқсат етіңіз. Сіздің қайтатын уақытыңыз болды. Міне сіз тағы да жардың басында тұрсыз. Сіздің демалыс пен бақыт сыйлаған ғажайып әлемге алғысыңызды айтыңыз. Көздеріңізді асықпай ашыңыз! - Қандай сезімде болдыңыз? - Не сезіндіңіз? Оқушылардың алған әсерлері сұралады.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

Сауат ашу негіздері
Міндеті: - Сөздің дыбыстан құралатынын түсіндіру

Педагог балаларға іммен «отырындар», «сөйлемдер», «тынышталындар», – деп белгі береді. Ыммен – сөйлемей ишарамен түсіндіру

– Міне, балалар, көрдіңдер ме, сөзсіз өмір сүру қандай қиын, ал біз бәріміз өз ойымызды сөз арқылы айта аламыз. – Балалар, қазір мен бір сөз айтамын. Мысалы: «сиыр», енді сендер бір сөзден айтындар. Ал иштасып кетпес үшін мына стаканға әр сөз айтылған соң бір қарындаштан салып отырайық. Мен «сиыр» сөзін айттым, бір қарындаш салайын. Тағы да кім сөз айтады? Ең соңында қарындаштарды санап, педагог қорытынды жасайды. – Міне, біз қандай көп сөз білеміз, айта берсек әлі де көп. –

Музыка
Міндеттері: Музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау. Музыка сипатын анық ырғақты, ширақ жүріспен беру

Музыка тыңдау:
 «Гүлдерайым» қазақтың халық әні (өңдеген Т. Қоңыратбай).
Ән айту:
 «До-ре-ми» (О. Байділдаев), «Білімін – бұлағым» (Т. Қоңыратбай)
Музыкалық-ырғақтық қимылдар:
 «Марш» (В. Дешевов)
Билер:
 «Жұптасу биі» (чех халық әуені)
Ойындар, хороводтар:
 «Сикырлы ағаш» («Дидактикалық ойындар» жинағынан)

Музыка
Міндеті: Музыка сипатын ырғақты жүріспен, музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру

Музыка тыңдау:
 «Вальс» (Ж. Шиллебаев), «Полька» (М. Красев), «Қамажай» халық әуені (өңдеген Н. Мендіғалиев)
Ән айту:
 «Мен өнерлі баламын» (М. Омаров)
 «До-ре-ми» (О. Байділдаев)
Музыкалық-ырғақтық қимылдар:
 «Биімді қайтала» (ұнтастада, педагогтің таңдауымен)
Билер: «Жұптасу биі» (чех халық әуені)
Ойындар, хороводтар:
 «Ән салған кім?» (А. Райымқұлова)
Музыкалық аспапта ойнау:
 «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай)

Дене шынықтыру
Міндеті: – «Өкшемен отырып» бастапқы қалпымен көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, асық ойнау шеберліктерін арттыру

«Секір-секір» (татар талқының ойыны) (4 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Шеңберді айналыра құрсауларды тастайды. Балалар осы құрсау ішінде тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Секір-секір!» дегенде, ойыншылар секіріп, орындарын ауыстырады. Осы кезде жүргізуші бір аяғымен секіріп, бос орынға тұрып алуға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Бірде-бір рет жүргізуші болмаған бала жеңімпаз саналады.
Қимыл-қозғалыс ойыны:
 «Орамалды шығар» (Дағыстан халқының

Дене шынықтыру
Міндеті: Дотты бастап асыра бір-біріне лақтырып, оны екі қолмен қағып алуды үйрету

Дотты бір-біріне екі қолмен бастарынан асыра лақтыру. Екі тізбекке, сапқа бөлініп тұрады (арақашытығы – 2 метр) (10 рет). Дотты тура қолға лақтырып беруге тырысады. Лақтыру бағытын бұзбауға тырысады. Дотты ширақ лақтырады.
Қимыл-қозғалыс ойыны:
 «Жүгіру» (3 рет). Шеңберге тұрып, балалардың ішінен санамақ арқылы қуалайтын баланы таңдайды. Белгі бойынша орындықтың үстіне қашып шығады. Бір орыннан екінші орынға қашып жүреді. Сайланған бала оларды ұстауға тырысады.

	Сендер байқадыңдар ма, кейбір сөз ұзақ дыбысталса, енді бір сөз қысқа дыбысталады. Сол себепті сөздер ұзын және қысқа болады. Мына екі сөзді тыңдаңдар: үй және кітапхана. Осы сөздердің қайсысы ұзақ, ал қайсысы қысқа айтылады? – Біз ол сөзді өлшеп көрсетейік: 2 қолдың алақандарын біріктіріңдер. Сөзді дыбыстай бастаған кезде алақандарыңды аша бастайсыңдар. Ал дыбыстап болысымен, сол сәтте тоқтай қалыңдар (Бұл жаттығу 2–3 баламен жекелеп жүргізіледі, 6–8 сөз айтылады).			ойыны) Ойыншылар екі топқа бөлініп, бір-бірлеріне қарама-қарсы тұрады. Араларына сызық сызылады. Әр баланың артында – белдіктерінде орамал тығулы тұрады. Балалар алдыға жылжиды. Жүргізуші: «От!» дегенде, бірінші топтың балалары қашады, екінші топтың балалары оларды қуып, орамалдарын шығарып алуға тырысады. Келесі жолы екінші топ балалары оларды қуады.	
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	Серуенге қызығушылық туғызу; балалармен жеке әңгімелесу; серуенге ойын материалдарын таңдау; серуенде балаларды әрекет етуге ынталандыру.				
	Қоқыстарды жинау	Ағаштарды жинақтау	Сары жапырақтарды жинау	Құстарға жем пашу	Киімдерді жинақтау
	Міндеті: -балаларды еңбекке баулу, ересектердің еңбегін бағалау				
	«Дйголек»	«Жарғанат»	«Тез жет»	«Кім заттарды көп жинайды?»	«Құрлар»
	Міндеті: -балаларды ойын ережесін дұрыс орындауға үйреті, ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу				
Балаларды үйге қайтару	<i>Ата –аналарға кеңес</i>	<i>Ата –аналарға кеңес</i>	<i>Ата –аналарға кеңес</i>	<i>Ата –аналарға кеңес</i>	<i>Ата –аналарға кеңес</i>

<p>- баланың «социалдық көксиегін» кеңейтіңіз, ауладағы өзімен құрдас балалармен көбірек ойнатыңыз, жолдастарына қонаққа барсын, әжесінде қонуга қалсын т.с.с. Осындай тәжірибе жинақтаған бала өз құрдастары мен үлкендер арасында тез үйренісіп, тіл табысатын болады.</p>	<p>Ешқашан балаға қол жұмсамаңыз. Қиын жағдайда үнемі бірге болыңыздар</p>	<p>- үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет студия алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, тешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замансыз, белдеушесіз.</p>	<p>Егер Сіздің баланың көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>- баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет. ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейірімінзді көрсетіңіз. Есіңізде болсын Сіз көбірек осындай жылылық білдірсеңіз Сіздің баланың мектепке тез бейімделеді. Баланыңды көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>
--	--	---	---	--